ENKELE VOORLOOPIGE OPMERKINGEN AANGAANDE DE VOORLOOPIGE CURAÇAOSCHE BEGROOTING VOOR 1932

DOOR

W. R. MENKMAN

Op 25 Maart van dit jaar hebben in de Eerste Kamer waarschuwende woorden geklonken aan het adres der Regeering, voor het geval dat volgend jaar wederom de Curaçaosche begrooting, op dezelfde wijze als de twee vorige begrootingen, aan behandeling in de Nederlandsche Volksvertegenwoordiging zou worden onttrokken. Intusschen lijkt de kans gering dat de definitieve vaststelling der begrooting voor 1932 — waarvan het ontwerp op 16 Februari j.l. aan den Kolonialen Raad was ingediend — aan de beslissing van den Nederlandschen wetgever zal worden onderworpen. Die begrooting immers kan moeilijk anders dan onder de bepalingen van het thans nog bestaande regeeringsreglement vallen en een bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling der Curaçaosche geldmiddelen wordt bij het bedoelde ontwerp niet gevraagd, terwijl ook voor bij het moederland op te nemen gelden — zeer terecht een steen des aanstoots voor sommige Kamerleden — geen bedrag is uitgetrokken.

Dit oogenschijnlijk gunstig resultaat is verkregen door voor openbare werken slechts ongeveer 20 procent te begrooten der uitgaven in 1930 (uitgaven ten laste van het z.g. bouwfonds werden ditmaal als memoriepost opgenomen) en door de opbrengst der middelen en inkomsten te ramen op ruim 92½ procent der bekende opbrengst in 1930. Wat deze laatste betreft kan men slechts hopen dat een vermindering voor Curaçao van ruim 8 ton en een vermeerdering voor Aruba van ruim 2¼ ton, vergeleken bij 1930, geen te optimistische raming zal blijken voor 1932. Het is wel merkwaardig dat, terwijl de alarmberichten aangaande inperking der olieproductie in Venezuela van eind 1929 dagteekenen, dat land in 1930 nog iets meer opleverde dan in het jaar te voren, zodat, toen het ontwerp der begrooting voor 1932 werd ingediend, de vermindering eigenlijk nog komen moest.

De ditmaal over slechts zeven afdeelingen verdeelde uitgaven zijn begroot op 7.365.395.— gulden en de duurste afdeeling is de IVe — Financiën — met ruim 2.800.000.— gulden; het is echter merkwaardig even na te gaan wat er zooal in deze afdeeling is ondergebracht. Niet alleen de kosten der administratie van de financiën, die van het domeinwezen en van den dienst der belastingen, van het hypotheekkantoor, de Curaçaosche Bank en de Kamer van Koophandel en Nijverheid, de posterijen, de radio- en de telefoondienst, het ijkwezen, alsmede pensioenen, wachtgelden etc., overtochts-, vervoer- en verplaatsingskosten van personeel, maar ook de brugdienst, het haven- en loodswezen, het seinwezen, de kustverlichting en de watervoorziening; ten slotte natuurlijk de renten op de van het moederland genoten kasvoorschotten. Direct moet dus worden bedacht dat verschillende onder Financiën ressorteerende diensten aanzienlijke inkomsten opleveren, tezamen met de kortingen voor pensioen geraamd op ongeveer 2.000.000.— gulden.

Dit in aanmerking genomen is niet de IVe maar de IIIe afdeeling de kostbaarste, die der Justitie, omvattende rechterlijke macht (en parket), politie en brandweer, gevangeniswezen, voogdijraad enz., in totaal vereischende een bedrag van bijna 1.675.000.— gulden, waar dan ook weder eenige inkomsten tegenover staan, de voornaamste waarvan die is wegens vergoeding voor op Aruba te verleenen politiediensten op de terreinen eener olie-onderneming, ad 62.500.— gulden. Voor de twee vorige jaren werd telkens 50.000.— geraamd voor een dergelijke vergoeding op Curaçao, welke evenwel nimmer is kunnen worden ontvangen, omdat er geen voldoende manschappen ter beschikking waren om de bewaking in kwestie te doen plaats hebben. Op het bedenkelijke van dergelijke arrangementen met particuliere ondernemingen is reeds van verschillende kanten gewezen.

Voor personeel en materieel der politie is niet minder dan ruim 1.360.000.— gulden uitgetrokken, d.i. iets meer dan de geheele geraamde opbrengst der inkomstenbelasting. Vergelijkt men dit cijfer met de uitgaven voor 1930, dan treft ons alweder een belangrijke toeneming. Voor laatstgenoemde jaar werd toegestaan iets meer dan één miljoen en de werkelijke uitgaven worden aangegeven met bijna 950.000.— gulden; voor 1931 werd toegestaan ruim 880.000.— gulden, te vermeerderen met hetgeen nog bij suppletoire begrooting zal worden vastgesteld. Waarbij dan nog moet worden bedacht dat de kosten der Marine — de zuiver militaire en de zuiver politionele uitgaven zijn voor Curaçao niet wel

uit elkander te houden — door het moederland worden gedragen.

Dat in het allerminst onwaarschijnlijke geval eener sterke daling der inkomsten in een nabije toekomst de Curaçaosche uitgaven in het belang der veiligheid te hoog zullen blijken voor de draagkracht van het gewest is geen hersenschim; het kan nuttig zijn thans reeds te wijzen op de mogelijkheid dat eerlang Curaçao weder een „gesubsidiëerd” gewest zal worden.

Feitelijk is die toestand — zij het dan onder camouflage — misschien reeds sedert eenigen tijd weder ingetreden, sedert er een aanvang is gemaakt n.l. met het opnemen van „kasgelden” bij het moederland. Volkomen terecht zijn in de Eerste Kamer sceptische beschouwingen gehouden over de kansen dat Nederland van het bedrag der voorschotten iets terug zal zien, of op den duur zelfs rente over die voorschotten zal toucheeren. Het is echter niet van belang ontbloot er zich even rekenschap van te geven hoevéél het moederland op deze wijze wel bij Curaçao zal kunnen inschieten; welnu, voor 1932 wordt gerekend op een eindschuld van 7.300.000.— gulden.

Het is niet zonder verbazing dat men zich afvraagt waarom niet — zoodra de invloed van de „oilrush” zich begon te doen gevoelen — de ongewoon lage Curaçaosche belastingen flink zijn verhoogd geworden. Verminderen kan men altijd, wanneer de draagkracht afneemt, terwijl men nu de kans loopt van te zullen moeten verhoogen, juist bij een minder gunstige conjunctuur. Natuurlijk is het een eenigszins bedenkelijke onderneming, aan de bevolking hogere lasten op te leggen eenvoudig omdat de zaken momenteel zoo goed gaan en met het doel om bij een eventueel keeren van het getij iets achter de hand te hebben; in dit bijzondere geval echter zou er een zeer gemotiveerde aanleiding zijn geweest om tijdelijk meer belasting te heffen dan in verband met de gewone uitgaven noodig was. Men had n.l. uit eigen middelen het bouwfonds kunnen — en moeten — bijeenbrengen ten behoeve van de vele en omvangrijke openbare werken, welke reeds jaren geleden noodzakelijk werden geacht en waarvan de uitvoering geruimen tijd in beslag zou nemen.

Nieuw in de voor de 1932 ontworpen begrooting is de invoering van een afdeeling Binnenlandsch Bestuur, met een totaal van ruim één miljoen gulden, wat exorbitant zou zijn wanneer hier werkelijk sprake was van de kosten van het binnenlandsch bestuur — uitgeoefend door drie gezaghebbers en twee districtsmeesters. Men heeft evenwel onder Binnenlandsch Bestuur tevens ondergebracht eeredienst en onderwijs en de vroegere afdee-

ling Eeredienst, onderwijs en armenzorg laten vervallen; de armenzorg heeft een onderdak gevonden bij de Gouvernements-secretarie. De vorming der afdeeling Binnenlandsch Bestuur, zegt de Memorie van Toelichting, heeft voorloopig slechts een „begroo-tingstechnische” beteekenis. „Mochten de omstandigheden het „vorderen en de financieele toestand het toelaten, dan kan later „deze afdeeling onder een hoofdambtenaar, die over een bureau „moet beschikken, worden geplaatst. Zulk een verandering kan „dan worden benut om de bestuursindeeling van het eiland Cu-„raçao te hervormen. Hieraan bestaat, onder de tegenwoordige „omstandigheden, nog geen dringende behoefte”. Duidelijk is deze toelichting allerm minst, vooral niet in verband met de samen-voeging van het binnenlandsch bestuur met eeredienst en onder-wijs. Waarom juist met deze twee takken van overheidszorg? Denkt men zich dien hoofdambtenaar, die de gewestelijke en plaatselijke bestuursaangelegenheden, den eeredienst en het onder-wijs onder zich zou krijgen, alsmede de bevolkingsboekhou-ding, landbouw, veeteelt, handel, nijverheid en visscherij — alles voor de gesamenlijke zes eilanden — misschien als een soort sub-gouverneur? En dan die hervorming der bestuursindeeling van het eiland Curaçao, waaraan nog wel geen oogenblikkelijke en dringende behoefte bestaat, maar welke men zich toch blijkbaar denkt als te eeniger tijd aan de orde te zullen komen! Misschien brengt het ontwerp voor een nieuw regeeringsreglement, dat toch eindelijk wel eens zal verschijnen, de oplossing van hetgeen nu nog vreemd schijnt; voorloopig evenwel lijkt het alsof er met betrek-king tot de bestuursregeling maar één kwestie kan bestaan, t. w. de kwestie van het bestuur over de Bovenwindsche Eilanden.

Voor ieder der eilanden Curaçao en Aruba wordt gerekend op bezoldiging van één Rooms-Katholiek geestelijke meer, op elk dezer beide eilanden is het aantal parochies met één vermeerderd en in iedere nieuwe parochie is een kerk gesticht, van welke ker-ken de M. v. T. ons leert hoeveel zij hebben gekost en hoeveel zit-plaatsen zij bevatten. Eigenaardig is dat er ter motiveering van het voorstel met betrekking tot Curaçao gesproken wordt van groote toeneming der bevolking, met betrekking tot Aruba van vermeerdering der Rooms-Katholieke bevolking; wat het be-trokken gedeelte van Aruba betreft worden zelfs cijfers genoemd, een vermeerdering van 2000 tot meer dan 4000 zielen. Hetgeen onsechter niet wordt medegedeeld, dat is waar die toeneming van-daan is gekomen; de inheemsche bevolking kan zich verplaatsen, maar kan niet plotseling sterk vermeerderen. Zooals het geval nu

ligt zal wellicht de vraag niet aan de orde worden gesteld of ook ten behoeve van de geestelijke verzorging van uitheemschen, van wier blijvende vestiging men nog niet zeker is, een beroep kan worden gedaan op de openbare kas, een vraag welke vroeger geen beteekenis zou hebben gehad, maar die onder de tegenwoordige omstandigheden niet geheel van belang ontbloomt is. Trouwens, een dergelijke vraag kan zich ook voordoen met betrekking tot het onderwijs.

Het is algemeen bekend, dat het in Curaçao langen tijd met de bevolkingsboekhouding treurig is gesteld geweest en naar den uitslag der recente volkstelling kan dus nauwelijks met genoeg belangstelling worden uitgezien. De Verslagen van Bestuur en Staat gaven tot dusver steeds tot in eenheden nauwkeurige sterktecijfers — welke desniettemin weinig betrouwbaar waren — en daarenboven overzichten van de verdeeling der ingezetenen naar de geboorteplaatsen en naar de kerkgenootschappen. In die overzichten werden cijfers gegeven van Protestanten, Roomsche Katholieken, Israëlieten en „andere genootschappen”. Aangezien het sommetje altijd precies uitkwam, moest worden aangenomen dat Boeddhisten, Mohammedanen, etc. — en menschen zonder geloof — onder de rubriek „andere genootschappen” vielen; op 1 Januari 1929 bedroeg het aantal leden dier „genootschappen” voor Aruba ruim 10% van de totale bevolking. Verwacht mag worden dat het resultaat der gehouden telling niet alleen zal bestaan in een verbeterd sterktecijfer, maar ook iets naders zal leeren aangaande den socialen, cultureelen en intellectueelen toestand der bevolking — zij het dan ook voorloopig alleen voor het voornaamste eiland — en althans nauwkeurige gegevens zal opleveren ten aanzien van de Godsdienstige gezindten — en van de nationaliteiten.

Een tweede nieuwigheid welke het ontwerp der begroting voor 1932 ons bracht was het als bijlage daaraan toegevoegde economische overzicht betreffende 1930. Al direct treft ons daarin de mededeeling dat aangaande handels- en scheepvaartbeweging der Bovenwindsche Eilanden geen gegevens worden verstrekt, omdat de betreffende cijfers niet van voldoende belang zouden zijn en ook omdat er geen voldoende tijd was geweest om de opgaven van daar te verwerken. Leest men echter verder, dan blijkt, dat ook overigens aangaande den toestand dezer drie stiefkinderen niemandal wordt medegeeld. Wel echter worden — in een ander overzicht — evenals steeds de cijfers gepubliceerd der opbrengsten van middelen en inkomsten op St. Maarten, St. Eustatius en Saba in 1930, doch zonder eenig commentaar. Hoe het te verklaren is

dat per hoofd der bevolking op Saba ongeveer één kwartje aan inkomstenbelasting binnenkwam, tegenover ongeveer drie kwartjes op St. Eustatius en ongeveer één gulden op St. Maarten, waarom daarentegen de Sabaneezen ongeveer vier gulden per hoofd opbrachten aan accijns op gedistilleerd, de St. Martijners echter ongeveer dertig centen, dat alles blijft dus voor ons verborgen.

Hoewel het laatstbedoelde overzicht (bijlage No. 6) natuurlijk voor 1930 nog geen geheel compleete en nauwkeurige cijfers kon geven, doet het toch vreemd aan te lezen dat het economisch verslag geen cijfers van de opbrengst der accijnsen bevat, omdat zij een verkeerd beeld zouden kunnen geven van den economischen toestand, Lichtelijk misleidend is de toevoeging dat een groot gedeelte der veraccijnsde dranken wordt uitgevoerd op vertrekkende schepen; men zou den indruk kunnen krijgen dat belangrijke hoeveelheden dranken uit het vrije verkeer als scheepsprovisie worden verkocht. Op het arme Bonaire echter, waar geen schepen komen proviandeeren, werd — voor zoover begin 1931 vastgesteld — per hoofd der bevolking zes gulden aan accijns op gedistilleerd ontvangen. Ingewijden weten natuurlijk dat de Curaçaosche schatkist belangrijke inkomsten geniet uit in den steek gelaten accijnsen op naar „droge” gebieden uitgevoerd gedistilleerd.

Wat heelemaal niet nieuw is, dat is dat uit de begrootingsstukken blijkt van een hernieuwde belangrijke overschrijding — in 1930 — van het voor onvoorziene uitgaven toegestane crediet; uitgaven gedaan of nog te doen 5½ ton, toegestaan één ton! Bijlage No. 7 geeft van de posten welke tezamen die ruim 550.000.— gulden uitmaken een volledige opsomming; van onbelangrijke en vermoedelijk inderdaad onvoorzienbare uitgaven, als enkele gulden voor zegelkosten, of voor vergoeding aan de officiersgamelles van marinevaartuigen wegens deelneming aan de tafel door de echtgenoot des Gouverneurs op dienststreken — van dezen laatste — tot zeer aanzienlijke als 140.000.— gulden voor aankoop en onderhoud van de Koningin Emmabrug en 46.000.— gulden voor verbetering van hospitaalgebouwen, uitgaven welke men niet in een opgave als de onderhavige zou verwachten. Zelfs vorderingen (van wie?) ter zake van radioverkeer in 1927 en 1928 — totaal f 17.651.67 — werden in 1930 uit den post voor „onvoorzien” betaald.

In onze Volksvertegenwoordiging zijn al eens opmerkingen gemaakt — waaronder sarcastische opmerkingen — over de Curaçaosche onvoorziene uitgaven, desniettemin echter is in 1930 wederom een aanzienlijke overschrijding oirbaar geacht.

Het lijkt nu wel heel lang geleden dat de totale inkomsten der Kolonie Curaçao niet meer bedroegen dan het bedrag dat men in 1930 noodig heeft gehad om onvoorziene uitgaven te bestrijden, maar toch ligt die tijd nog slechts een dertigtal jaren achter ons. Aan den anderen kant mogen de tegenwoordige toestanden nieuw schijnen, doch het is 14 jaar geleden dat de eerste ruwe ol'ie uit Venezuela op Curaçao werd aangevoerd en 13 jaar geleden dat daar ter plaatse het olieraffinaderijbedrijf zijn werkzaamheid aanving, d.w.z. dat vóór omstreeks vijftien jaar de grondslag werd gelegd voor een snelle en sterke economische ontwikkeling — althans van het voornaamste eiland — welke aan het bestuursbeleid hoo-ge eischen zou stellen.

Na het kortstondige tijdperk 1919—1921, toen een vooruitziend landvoogd voorbereidingen wilde treffen voor het naderende vloedgetij, maar optornde tegen de moederlandsche hand-op-de-zak-politiek, heeft de periode van opkomst niet veel anders te aanschouwen gegeven dan een onordelijke, systeemlooze bewindvoering. Meestal hinkte men achter den toestand aan, om af en toe te trachten sprongsgewijs op een of ander gebied den achterstand eensklaps in te halen. Zóó moet het verklaard worden dat gedurende de latere jaren herhaaldelijk schrille tegenstellingen zijn te zien gegeven met de zuinigheidspolitiek van indertijd en dat men zich zoo vaak niet den tijd heeft gegund om belangrijke uitgaven op regelmatige wijze aan het oordeel van den Kolonialen Raad te onderwerpen. Van dit college had ongetwijfeld bij verschillende gelegenheden meer kracht kunnen uitgaan; het is echter ook maar al te dikwijls voor faits accomplis gesteld waar het niet tegen op kon.

En nu doet zich de vraag voor of de ingetreden economische teruggang het bewind beter voorbereid vindt dan destijds de opleving. De begrooting voor 1932 stelt het antwoord niet bij voorbaat buiten twijfel.

1 Mei 1931.

Naschrift. Toen het bovenstaande werd geschreven waren uit den aard der zaak h. t. l. nog niet bekend de Memories v. Antw. op de Voorl. Verslagen van den K. R. betreffende de Suppl. begrooting voor 1931 en de Begrooting voor 1932, welke beide Memories gedagteekend zijn 20 April.

Juist negen weken na het indienen van het ontwerp der begrooting voor 1932 deed het Gouvernement in die memories de

mededeeling dat de inkomsten van het eerste kwartaal 1931 beneden de raming zijn gebleven, dat de middelen zullen moeten worden versterkt, dat op de uitgaven zal moeten worden bezuinigd en dat voorstellen tot verhooging van belastingen zullen worden ingediend, om zoowel voor 1931 als voor 1932 het evenwicht tusschen ontvangsten en uitgaven te kunnen handhaven — en om in 1933 te kunnen beginnen met aflossing van schuld aan het moederland.

Wanneer bedacht wordt dat van het eerste kwartaal 1930 bij het indienen der begrooting voor 1932 reeds de helft verstreken was en dat men toch beschikte over de ontvangstcijfers van het laatste kwartaal 1930 — waarin zich reeds de achteruitgang van handel en scheepvaart begon af te tekenen — dan kan de conclusie moeilijk een andere zijn dan dat het Bestuur zich wederom niet bijtijds van den toestand heeft rekenschap gegeven. Desniettemin waagde het zich op 20 April toch nog even aan de voorspelling dat de middelen, waarvan de opbrengst voor 1931 op 8½ miljoen was geraamd, altijd wel 6½ miljoen zullen opbrengen.

Voor 1932 werden die zelfde middelen — zonder verhooging van belastingen — geraamd op 7½ miljoen en de K. R. moet nu maar afwachten welke voorstellen het Bestuur tusschentijds zal doen om den toestand te redden.